СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Черкасскої гімназії № 31
Протокол № 15
від 28.08.2026 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о.директора
Людмила КОРОТУН
Наказ № 346
від 01.09.2026 року

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Черкаській гімназії № 31

1. Загальні положення

1.1. Це Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Черкаській гімназії № 31 (далі — Положення) визначає основні засади організації в Черкаській гімназії № 31 (далі — гімназія) состеми запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

1.2. Положення розроблено відповідно до:

Конвенції ООН про права дитини;

Сімейного кодексу України;

Законів України «Про схорону дитинства», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про інформацію», «Про захист персональних даних»;

постанови Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 року № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми»;

постанови Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми»;

наказу Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» — у чинній редакції;

інших нормативно-правових актів у сфері захисту прав та інтересів дітей.

1.3. Положення є внутрішнім нормативним документом гімназії та поширюється на всіх працівників гімназії, учнів, батьків або інших законних представників дітей, а також інших осіб, які перебувають на території гімназії або залучені до освітнього процесу чи заходід, організатором або співорганізатором яких є гімназія.

1.4. Метою Положення є створення в гімназії безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дітьми, забезпечення поваги до гідності та прав дитини, своєчасного виявлення ризиків і належного реагування на випадки їх порушення.
1.5. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, визначеному законодавством України.

2. Основні принципи
2.1. Діяльність гімназії щодо запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми ґрунтується на принципах:

- забезпечення найкращих інтересів дитини;
- поваги до честі, гідності та прав дитини;
- недопущення будь-яких форм насильства;
- нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження;
- недискримінації;
- законності;
- невідкладного реагування;
- конфіденційності;
- захисту персональних даних;
- неупередженості;
- недопущення повторної травматизації дитини;
- комплексного підходу до захисту дитини.

2.2. Під час здійснення заходів щодо запобігання та протидії насильству пріоритет надається безпеці та найкращим інтересам дитини.

3. Система запобігання та протидії насильству
3.1. Система запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми в гімназії включає:

- формування безпечного освітнього середовища;
- визначення та мінімізацію ризиків;
- інформування учасників освітнього процесу;
- навчання працівників;
- профілактичну роботу з дітьми;
- забезпечення доступних способів повідомлення;
- виявлення ознак насильства;
- реагування на повідомлення;
- забезпечення необхідної допомоги дитині;

- взаємодію з компетентними органами та службами;
- моніторинг ефективності вжитих заходів.

3.2. Заходи системи запобігання та протидії насильству визначаються з урахуванням віку, потреб та особливостей дітей.
3.3. Гімназія здійснює регулярне оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми та вживає заходів щодо їх усунення або мінімізації.

4. Запобігання насильству та жорстокому поводженню

4.1. До основних профілактичних заходів належать:

- формування культури безпеки та взаємоповаги;
- навчання дітей правилам безпечної поведінки;
- формування навичок ненасильницького спілкування;
- розвиток емоційної компетентності дітей;
- профілактика конфліктів;
- формування нетерпимого ставлення до насильства;
- інформування про права дитини;
- ознайомлення зі способами отримання допомоги;
- проведення інформаційних кампаній, тематичних занять, тренінгів та інших заходів.

4.2. Під час планування та проведення освітніх і позаурочних заходів враховуються можливі ризики насильства та жорстокого поводження.
4.3. Особлива увага приділяється ситуаціям, у яких дитина може залишатися без належного нагляду, перебувати в умовах підвищеного ризику або залежати від дорослого.

5. Запобігання булінгу (цькуванню)

5.1. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) є складовою системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми в гімназії.
5.2. Гімназія здійснює заходи, спрямовані на:

- формування безпечного та дружнього учнівського середовища;
- попередження конфліктів;
- виявлення ознак булінгу;
- формування у дітей навичок ненасильницької поведінки;
- інформування учнів, працівників та батьків про булінг;
- підтримку дітей, які постраждали від булінгу;

- роботу з дітьми, які вчинили булінг;
- роботу зі свідками булінгу.

5.3. Подання та розгляд повідомлень про можливі випадки булінгу (цькування), а також реагування на них здійснюються відповідно до законодавства України та чинного Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом МОН України від 28 грудня 2019 року № 1646.

5.4. Заходи щодо булінгу не можуть обмежуватися лише встановленням факту його наявності. У разі підтвердження булінгу враховуються потреби всіх сторін та забезпечується відповідна психолого-педагогічна підтримка.

6. Вимоги до працівників гімназії

6.1. Працівники гімназії зобов'язані:

- поважати гідність та права кожної дитини;
- не допускати насильства та жорстокого поводження;
- дотримуватися професійної етики;
- створювати безпечне освітнє середовище;
- реагувати на ознаки насильства відповідно до законодавства та Порядку реагування;
- невідкладно повідомляти про виявлені випадки або підозри на випадки насильства;
- не розголошувати інформацію з обмеженим доступом;
- сприяти отриманню дитиною необхідної допомоги.

6.2. Працівникам гімназії забороняється застосовувати до дітей фізичне, психологічне, економічне чи сексуальне насильство, приниження, залякування, погрози, образи або інші форми жорстокого поводження.

6.3. Фізичний контакт із дитиною допускається лише у випадках, коли він є необхідним відповідно до змісту освітньої чи іншої діяльності або для забезпечення безпеки дитини чи інших осіб.

7. Інформування та навчання

7.1. Гімназія забезпечує регулярне інформування:
учнів;
батьків або інших законних представників;
педагогічних та інших працівників
про права дитини, форми насильства, ознаки небезпеки, способи повідомлення та можливості отримання допомоги.

7.2. Працівники гімназії ознайомлюються з цим Положенням до початку роботи з дітьми.
7.3. Для працівників проводяться навчання та інформаційні заходи з питань:

- запобігання насильству;
- виявлення його ознак;
- безпечної комунікації з дітьми;
- реагування на повідомлення;
- запобігання булінгу;
- захисту персональних даних;
- надання необхідної допомоги дітям.

8. Повідомлення про випадки насильства

8.1. У гімназії забезпечуються доступні та безпечні способи повідомлення про можливі випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.
8.2. Повідомлення можуть подаватися усно або письмово, у тому числі в електронній формі, відповідно до визначеного гімназією механізму.
8.3. За можливості забезпечується можливість анонімного повідомлення.
8.4. Порядок дій працівників та керівника гімназії після отримання повідомлення визначається Порядком реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми в Черкаській гімназії № 31.

9. Взаємодія та допомога

9.1. Гімназія у межах компетенції взаємодіє зі службою у справах дітей, органами Національної поліції, надавачами соціальних послуг, закладами охорони здоров’я, центрами соціальних служб та іншими суб’єктами, уповноваженими здійснювати захист прав дітей.
9.2. Дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, забезпечується сприяння в отриманні необхідної соціальної, психологічної, медичної, правової та іншої допомоги.
9.3. Заходи допомоги визначаються з урахуванням найкращих інтересів дитини та її індивідуальних потреб.

10. Моніторинг та оцінювання

10.1. Гімназія проводить періодичне оцінювання ефективності заходів щодо запобігання насильству.
10.2. За результатами оцінювання можуть переглядатися:

- профілактичні заходи;
- способи інформування;
- механізми повідомлення;
- заходи безпеки;
- програми роботи з учнями;
- локальні документи гімназії.

10.3. Результати моніторингу використовуються для вдосконалення безпечного освітнього середовища.

11. Відповідальність та контроль

11.1. Відповідальність за організацію системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми несе директор гімназії в межах своїх повноважень.

11.2. Контроль за виконанням цього Положення здійснюється директором гімназії та іншими посадовими особами відповідно до їхніх повноважень.

11.3. Положення оприлюднюється на офіційному вебсайті гімназії та/або в інший доступний для учасників освітнього процесу спосіб.

12. Прикінцеві положення

12.1. У разі зміни законодавства окремі положення цього документа застосовуються в частині, що не суперечить законодавству.

12.2. Зміни до цього Положення затверджуються наказом директора гімназії.

12.3. Питання, пов’язані безпосередньо з розглядом повідомлень, строками реагування, діяльністю комісії, проведенням її засідань, прийняттям та оформленням рішень, визначаються Порядком реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми в Черкаській гімназії № 31.